

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

آموزش تجوید

احکام وقف، وصل و ابتدا ۱

جلسه ۳۴

استاد قاسمی

اهمیت وقف و ابتدا در کلام امیر المومنین علی علیه السلام: از معنای «ورتل القرآن ترتیلاً» سوال کردند:

حضرت فرمود: انه حفظ الوقوف و بیان الحروف؛ در جایگاههای درست وقف کند و ...

وقف عبارت است از: قطع صدا به مدت کوتاهی برای تجدید نفس، با قصد ادامه ی قرائت.

ابتدا: به معنای ادامه تلاوت، پس از وقف است.

عوامل موثر در شناخت وقف و ابتدا:

برای یادگیری وقف و ابتدا به صورت کامل و تخصصی، آشنایی با برخی دانش ها ضروری است؛ ادبیات

عرب، لغت، تفسیر، قرائات و فقه از مهمترین آنها است.

ملاک جایگاه درست وقف: تمام و کامل بودن معنا و مفهوم آیه.

اقسام وقف:

۱. اختیاری: وقف تام، کافی و حسن می باشد.

۲. اضطراری:

رابطه دو جمله قبل و بعد از محل وقف:

الف) رابطه لفظی: هرگاه از نظر دستور زبان عربی (علم نحو)، میان دو عبارت رابطه ی اعرابی وجود

داشته باشد که به یکدیگر وابسته و بدون دیگری ناقص باشند، به طوری که قسمت اول، عامل اعراب در

در بیان از امام صادق علیه السلام

قسمت دوم باشد و یا بالعکس. مانند: «اهدنا الصراط المستقیم» «الصراط» مفعول است و عامل آن فعل «اهد» است.

ب) رابطه معنوی: آن است که از نظر معنا و موضوع به هم وابسته باشند. مانند جایی که جمله دوم، توضیح و بیان جمله ی اول بوده و یا به ذکر علت و حکمت آن بپردازد.

اقسام وقف: تام، کافی، حسن، قبیح

وقف تام: هرگاه دو عبارت به گونه ای باشد که هر یک به تنهایی مستقل و مفید معنا باشد و بین آنها هیچ گونه رابطه ی لفظی و معنوی برقرار نباشد، وقف بین آن دو «وقف تام» است.

وقف کافی: هرگاه دو عبارت به گونه ای باشد که هر یک به تنهایی مستقل و مفید معنا بوده و بین آنها رابطه ی لفظی نباشد، ولی از نظر موضوع و سیاق مطلب پیوستگی (رابطه ی معنوی) داشته باشد، وقف میان آن دو عبارت، وقف کافی است.